

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 190/2021-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Lubomírom Kařčákom, Horná 35, Banská Bystrica, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 539/2015 (14 Co 537/2015, 14 Co 538/2015, 14 Co 536/2015) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 539/2015 (14 Co 537/2015, 14 Co 538/2015, 14 Co 536/2015) **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietřahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadost'učinenie v sume **750 eur**, ktoré **j e** mu Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 539/2015 (14 Co 537/2015, 14 Co 538/2015, 14 Co 536/2015) konal bez zbytočných prietřahov.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **375,24 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. októbra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 539/2015 [14 Co 537/2015, 14 Co 538/2015, 14 Co 536/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd krajskému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, a zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 7 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, príloh k nej priložených, ako aj z vyjadrení krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ bol žalobcom v konaní Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) o zaplatenie sumy 25 795,99 eur s príslušenstvom proti žalovaným [redacted] a fyzickej osobe oprávnenej podnikat' [redacted] – [redacted] (ďalej len „žalovaní“) z titulu právnych služieb, ktoré žalovaným poskytol ako advokát. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 16 C 103/2006-1070 z 27. novembra 2014. Krajský súd ako odvolací súd rozhodol rozsudkom č. k. 14 Co 539/2015-1254 zo 14. mája 2019. Rozsudok okresného súdu z 27. novembra 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu zo 14. mája 2019 nadobudol právoplatnosť 22. júla 2019. Dňa 16. septembra 2019 podali žalovaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie proti rozsudku krajského súdu zo 14. mája 2019.

3. Sťažovateľ podaním doručeným krajskému súdu 28. decembra 2019 podal návrh na opravu chýb v písaní a počítaní, ako aj iných zrejmych nesprávností v rozsudku krajského súdu zo 14. mája 2019, keďže „*súd nesprávne – v rozpore s podanou žalobou – označil žalobcu (navrhovateľa) ako občana... namiesto správne ako advokáta s prideleným IČO...*“. Krajský súd na túto žiadosť neodpovedal a navrhovanú opravu nevykonával.

4. Sťažovateľ následne podaním doručeným krajskému súdu 25. júna 2020 namietal nevybavenie svojho návrhu z 28. decembra 2019. Predseda krajského súdu listom č. k. 1 SprV 388/2020 z 21. júla 2020 reagoval na podania sťažovateľa, pričom uviedol, že „*žiadosť sťažovateľa bola nájdená dňa 09. 07. 2020 v kancelárii Mgr. Bartekovej v zložke s označením „nezaložená pošta“.*». Predseda krajského súdu konštatoval, že krajský súd v tejto veci pochybil, a uviedol, že vec zaraďuje do režimu vecí sledovaných predsedom súdu.

5. Krajský súd navrhovanú opravu dosiaľ nevykonával, „*čím sťažovateľovi znemožňuje podanie návrhu na vykonanie exekúcie.*“.

6. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že ústavný súd nálezom č. k. III. ÚS 100/2019-52 zo 16. júna 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6

ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 103/2006 a postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že krajský súd nerozhodol bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote o jeho návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní, ako aj iných zrejmych nesprávností podľa § 224 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) v rozsudku krajského súdu zo 14. mája 2019.

8. V predmetnom štádiu (rozhodovanie o procesnom návrhu podľa § 224 CSP) napadnuté konanie nie je právne ani fakticky zložitú. Z tohto pohľadu podľa sťažovateľa nemožno krajský súd zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania.

9. V správaní sťažovateľa ako žalobcu nenastali v priebehu napadnutého konania také skutočnosti, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnili dĺžku napadnutého konania.

10. Krajský súd o jednoduchom procesnom návrhu dosiaľ nerozhodol, a to ani na základe urgencyie a zaradenia do režimu vecí sledovaných predsedom krajského súdu. Krajský súd svojou nečinnosťou znemožňuje sťažovateľovi podanie návrhu na vykonanie exekúcie, ktorá je vzhľadom na dlhý čas konania „*vysoko ohrozená*“. Povinní nadobudli dôchodkový vek, čím sa zhoršila ich platobná disciplína a samotná schopnosť splniť svoje záväzky. Neistým je aj to, či sa sťažovateľ vzhľadom na svoj vek dožije zaplataenia svojej judikovanej pohľadávky.

11. Nečinnosť krajského súdu v uvedenom rozsahu je ústavne neakceptovateľná. Sťažovateľ poukazuje na to, že vydaním meritórneho rozhodnutia s chybami sa právna neistota osoby domáhajúcej sa vydania rozhodnutia neodstránila. K stavu právnej istoty dochádza „*nielen právoplatným, ale aj vykonateľným rozhodnutím súdu, ktoré neobsahuje chyby.*“. Vo veci nejde o ojedinelú nečinnosť krajského súdu, ale o „*dlhodobé porušovanie základného práva sťažovateľa*“ a o odmietnutie výkonu spravodlivosti. Podľa sťažovateľa je ohrozená budúca materiálna vykonateľnosť súdneho rozhodnutia. Žalovaní v konaní, v ktorom im sťažovateľ poskytoval právne služby, boli úspešní a nadobudli majetok v hodnote spolu viac ako 106 miliónov Sk, pritom v napadnutom konaní už po niekoľkých mesiacoch žiadali o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov z dôvodu svojej nemajetnosti.

12. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že ťažko znáša tento stav právnej neistoty, ktorý má nepriaznivý vplyv na jeho zdravie. Výrok nálezu ústavného súdu deklarujúci porušenie označených práv nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu.

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 190/2021-24 z 13. apríla 2021 ju v celom rozsahu podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenia krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenia krajského súdu:

14. Ústavný súd už pred predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti vyzval krajský súd podľa § 60 zákona o ústavnom súde, aby sa k ústavnej sťažnosti vyjadril. Na výzvu ústavného súdu predseda krajského súdu v prípise č. k. 1 SprV 626/2020 z 28. decembra 2020 zaslal vyjadrenie predsedníčky senátu 14 Co. Predsedníčka senátu vo vyjadrení uviedla priebeh napadnutého konania od doručenia veci krajskému súdu do meritórneho rozhodnutia. Poukázala na zmeny v zložení senátu, na dlhodobú práceneschopnosť referujúcej sudkyne Mgr. Bartekovej a taktiež na veľké množstvo nevybavených vecí s tým, že v senáte sa zameriavajú na vybavenie najstarších vecí. K samotným námietkam sťažovateľa v ústavnej sťažnosti sa predseda krajského súdu a ani predsedníčka senátu nevyjadrili.

15. Vzhľadom na absenciu priameho vyjadrenia k námietkam sťažovateľa ústavný súd opakovane vyzval krajský súd na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti. V prípise č. k. 1 SprV 626/2020 z 30. marca 2021 predseda krajského súdu zaslal ústavnému súdu vyjadrenie novej predsedníčky senátu 14 Co, ktorá uviedla, že v danej veci nebola referujúcou sudkyňou, v čase rozhodnutia nebola predsedníčkou senátu a s návrhom na opravu chýb ju nikto neoboznámil. O návrhu sa dozvedela zo žiadosti predsedu krajského súdu z 18. marca 2021 k sťažnostnému spisu sp. zn. 1 SprV/388/2020 o vyjadrenie k sťažnosti v uvedenej veci, resp. k urgencii týkajúcej sa tohto konania a následne z tejto žiadosti zo 17. marca 2021. Referujúca sudkyňa v uvedenej veci Mgr. Barteková, ktorá by mala pripraviť rozhodnutie o návrhu sťažovateľa, je od 1. mája 2020 práceneschopná. Rozhodnutie vo veci uvedeného návrhu do 1. mája 2020 nepripravila, o návrhu musí rozhodnúť senát 14 Co a vydanie rozhodnutia predpokladá v mesiaci apríl, resp. máj 2021. Na vybavenie tejto veci bude určená iná členka senátu 14 Co. V závere svojho vyjadrenia poukázala na vyjadrenie pôvodnej predsedníčky senátu z 21. decembra 2020.

16. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a na výzvu ústavného súdu reagoval predseda krajského súdu, ktorý v podaní č. k. 1 SprV 626/2020 zo 6. mája 2021 poskytol ústavnému súdu v poradí tretie vyjadrenie k ústavnej sťažnosti. V tomto vyjadrení odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia, pričom tiež uviedol aktuálne stanovisko k predmetnej veci. Uviedol, že členka senátu a referujúca sudkyňa [REDAKOVANÉ] mu doručila vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že 16. apríla 2021 požiadala okresný súd o zapožičanie súdneho spisu vo veci sťažovateľa na účely rozhodnutia o návrhu na opravu chýb v rozsudku krajského súdu. Zdôraznila, že bez súdneho spisu o návrhu sťažovateľa nemožno rozhodnúť. Zberný spis krajského súdu obsahuje len rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu, pričom v obidvoch rozhodnutiach je označenie strán rovnaké. Návrh sťažovateľa na opravu označenia žalobcu vychádza z údajov uvedených v žalobe, preto je nevyhnutné pre ďalší postup disponovať súdnym spisom. Referujúca sudkyňa tiež uviedla, že spisová kancelária krajského súdu telefonicky 28. apríla 2021 zistila, že okresný súd vypracováva opravné uznesenie. Spisová kancelária okresného súdu zároveň 4. mája 2021 elektronicky oznámila krajskému súdu, že súdny spis nebude možné krajskému súdu zapožičať z dôvodu jeho predloženia ústavnému súdu. Predseda krajského súdu s poukazom na aktuálny stav veci podal takéto vysvetlenie „*ohľadom objektívnych dôvodov, pre ktoré vo veci nekonal, tak*

nebolo nateraz možné vydať opravné uznesenie...“. Predseda krajského súdu uviedol, že po doručení súdneho spisu a opravného uznesenia okresného súdu bude krajský súd vo veci bezodkladne konať.

III.2. Replika sťažovateľa:

17. Sťažovateľ v reakcii na vyjadrenia predsedu krajského súdu poskytol svoje stanovisko v podaní doručenom ústavnému súdu 24. mája 2021. K vyjadreniu krajského súdu z 28. decembra 2020 sťažovateľ poukázal na to, že predseda krajského súdu požiadal o stanovisko predsedníčku senátu 14 Co až po 28 dňoch od doručenia výzvy ústavného súdu. Sťažovateľ zároveň poukázal na to, že krajský súd rozhodol vo veci rozsudkom zo 14. mája 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 22. júla 2019. Ešte pred práceneschopnosťou JUDr. Bartekovej podal sťažovateľ 28. decembra 2019 návrh na opravu chýb, pričom krajský súd mohol chybu opraviť aj z úradnej povinnosti, keď súdny spis bol od 12. decembra 2019 na krajskom súde, ktorý poskytoval vyjadrenie k ústavnej sťažnosti vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 100/2019. Z nesprávneho označenia žalobcu možno implikovať, že súd sa nevysporiadal s aktívnou vecnou legitimáciou a ani s tým, či rozhoduje občianskoprávny alebo obchodnoprávny spor. Vysoký počet nevybavených vecí nezbavuje krajský súd zodpovednosti za dodržiavanie označených práv sťažovateľa.

18. K vyjadreniu krajského súdu z 30. marca 2021 sťažovateľ poukázal na stanovisko predsedníčky senátu 14 Co, z ktorého vyplýva, že *„s návrhom na opravu chýb ju nikto neoboznámil, čo signalizuje hrubé nedostatky v organizácii práce“* krajského súdu. O tomto návrhu sa predsedníčka senátu dozvedela zo žiadosti predsedu krajského súdu z 18. marca 2021, ale krajský súd vo veci stále nerozhodol, hoci vec je od 21. júla 2020 zaradená do režimu vecí sledovaných predsedom súdu. Z tejto skutočnosti vyplýva, že *„režim vecí sledovaných predsedom súdu je málo efektívny, či dokonca neúčinný.“* Opakovane uviedol, že práceneschopnosť referujúcej sudkyne nezbavuje krajský súd zodpovednosti za dodržiavanie označených práv sťažovateľa osobitne aj vzhľadom na to, že rozsudok krajského súdu bol prijatý v senáte pomerom hlasov 3:0.

19. K vyjadreniu krajského súdu zo 6. mája 2021 sťažovateľ poukázal na to, že krajský súd si vyžiadal súdny spis až po niekoľkých jeho urgenciách a žiadostiach ústavného súdu. Podľa sťažovateľa konajúce súdy spôsobujú naďalej prietahy v konaní, keď na vzájomnú komunikáciu nevyužívajú *„elektronickú formu, či iný operatívny spôsob.“* Skutočnosť, že okresný súd vydal opravné uznesenie, potvrdzuje, že aj v rozsudku krajského súdu bude v tomto smere chyba. Sťažovateľ tiež poznamenal, že proti opravnému uzneseniu okresného súdu z 23. marca 2021 podal odvolanie, keďže tiež obsahuje chyby. Sťažovateľ napokon zdôraznil, že stále trvá jeho stav právnej neistoty pre absenciu spôsobilého exekučného titulu, pričom neexistujú objektívne dôvody, ktoré by ospravedlnili porušovanie označených práv sťažovateľa krajským súdom.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní krajského súdu a sťažovateľa dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

21. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia už označených práv podľa ústavy a dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, ktorý od 28. decembra 2019 nerozhodol o návrhu sťažovateľa na opravu chýb spočívajúcich v jeho označení ako žalobcu v rozsudku krajského súdu zo 14. mája 2019. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ nemá doteraz k dispozícii spôsobilý exekučný titul.

22. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

23. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

24. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku.

25. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06, I. ÚS 281/2013) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného možno odvodiť záver, že aj postup všeobecného súdu po právoplatnosti jeho meritórneho rozhodnutia, ktorý môže mať vplyv na použiteľnosť tohto meritórneho rozhodnutia ako exekučného titulu, podlieha požiadavkám, ktoré sú súčasťou základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

27. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci ústavný súd poukazuje na to, že v predmetnej veci ide o opravu chýb v písaní, počítaní alebo inej zrejmej nesprávnosti v rozsudku krajského súdu zo 14. mája 2019 podľa § 224 CSP, nemožno teda uvažovať o žiadnom prvku právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Sťažovateľ podal návrh na opravu rozsudku krajského súdu

28. decembra 2019 s tým, že ani v čase rozhodovania ústavného súdu, t. j. po uplynutí jedného roka a šiestich mesiacov, krajský súd o tomto návrhu nerozhodol. Predmetný návrh na opravu rozsudku urobil sťažovateľ v konaní, v ktorom okresný súd a krajský súd rozhodli o nároku sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy z titulu odmeny a náhrad za poskytnuté právne služby sťažovateľom ako advokátom. V uvedenej veci takto nejde ani nepriamo o zjavne privilegovaný typ konania (napr. úprava práv a povinností k maloletým, odmena za výkon závislej práce, veci týkajúce sa osobnej slobody a pod.).

28. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľa. Rozhodnutie o návrhu na opravu rozsudku v zásade nie je nijako závislé od súčinnosti strany sporu, o tejto veci môže rozhodnúť súd aj z úradnej povinnosti. Ústavný súd v uvedenej veci takto nezistil takú okolnosť, ktorú by bolo možné hodnotiť v neprospech sťažovateľa.

29. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup krajského súdu v napadnutom konaní.

30. Z ústavnej sťažnosti a vyjadrení krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ návrh podal 28. decembra 2019. Následne sťažovateľ 25. júna 2020 urgoval vybavenie svojho návrhu. Z vyjadrenia krajského súdu vyplýva, že členka senátu a referujúca sudkyňa je dlhodobo práceneschopná s tým, že podanie sťažovateľa bolo „nájdené“ 9. júla 2020 v zložke nevybavenej pošty. Predseda krajského súdu predmetnú vec zaradil do režimu vecí sledovaných predsedom súdu. Po ďalších zmenách v príslušnom senáte predsedníčka senátu krajského súdu uviedla, že o podaní sťažovateľa sa „dozvedela“ až zo žiadosti predsedu krajského súdu z 18. marca 2021. Z uvedenej stručnej chronológie je zrejmé, že krajský súd bol v tejto veci nečinný približne jeden rok a šesť mesiacov bez toho, aby o návrhu rozhodol.

31. Obranu krajského súdu, že nečinnosť spôsobili objektívne dôvody, resp. že ich spôsobil vysoký počet nevybavených vecí a práceneschopnosť referujúcej sudkyne, nemožno akceptovať. V prvom rade totiž vyjadrenia krajského súdu naznačujú zlú organizáciu práce v príslušnom senáte krajského súdu a neefektívnosť prijatého opatrenia, t. j. zaradenie do režimu vecí sledovaných predsedom súdu, čo možno považovať za evidentný subjektívny dôvod v plnej miere pripočítateľný krajskému súdu. V druhom rade pokiaľ ide o obranu vysokým počtom nevybavených vecí a práceneschopnosťou referujúcej sudkyne, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ľarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017).

32. Ústavný súd považuje postup krajského súdu v napadnutom konaní za ústavne neakceptovateľný. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 26 až 31 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní svojou nečinnosťou v rozsahu jedného roka a šiestich mesiacov pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na opravu rozsudku porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovej časti tohto nálezu.

33. Vzhľadom na to, že o návrhu sťažovateľa na opravu rozsudku krajský súd do času rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti nerozhodol, ústavný súd požiadavke sťažovateľa, aby prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov, vyhovel tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu [§ 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

34. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

35. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

36. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

37. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bodoch 11 a 12 tohto nálezu.

38. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

39. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech krajského súdu hodnotil jeho absolútnu nečinnosť v konaní o návrhu sťažovateľa na opravu rozsudku zjavne spôsobenú predovšetkým subjektívnymi dôvodmi – zlou organizáciou práce príslušného senátu krajského súdu a neefektívnosťou prijatých opatrení (zaradenie do režimu vecí sledovaných predsedom súdu). Ústavný súd prihliadol aj na skorší nález č. k. III. ÚS 100/2019 zo 16. júna 2020, ktorým vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. V uvedenej veci ide takto o opakované porušenie označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 750 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 750 eur

oproti sťažovateľom navrhovanej sume 7 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

40. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 375,24 eur.

41. Návrh na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2020 v sume 10,62 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania takto predstavuje sumu 375,24 eur (bod 4 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na to, že replika sťažovateľa v zásade obsahovala argumentáciu už uvedenú v ústavnej sťažnosti, ústavný súd náhradu trov konania za tento úkon sťažovateľovi nepriznal (bod 5 výroku tohto nálezu).

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2021

Libor DUEA
predseda senátu